

Уявіть собі, що починають збуватися ваші найглибинніші бажання. Найпотаємніші, темні бажання, про які ви досі не мали ані найменшого здогаду. Так відбувається з Йонасом, головним героєм роману, якому одного дня несподіваний зустрічний пропонує виконати три бажання. Йонас, одружений, батько двох дітей, працівник рекламної агенції і пристрасний коханець поза шлюбом, пристає на пропозицію і поринає в гру. Що бажає собі Йонас? А може, ніч відає більше про його бажання, ніж він сам? «Його життя, здавалося, набрало швидших обертів, щоб раптово зупинитись і обережно дати йому змогу пережити щось вагоме. Невдовзі він знову жив ніби перед камерою, швидко, але не безболісно.» Австрійський письменник Томас Главініч ділиться з читачем історією нічим непримітного тридцятип'ятирічного чоловіка, який одержує саме те, чого бажає. І децю більше...

Томас Главініч

Томас Главініч

*ИТТЯ БАЖАНЬ

*ИТТЯ
БАЖАНЬ

Що Главінічу вдається провадити й варіювати свій неосяжний сюжет так послідовно й переконливо, вкотре засвідчує, що він справедливо займає місце серед найпомітніших, найінновативніших письменників своєї генерації і серед найбагатогранніших авторів загалом.

Феліцітас фон Лофенберг,
Франкфуртер Альгемайне Цайтунг,
15 серпня 2009 року

Видавництво "Книги – XXI"

Томас Главініч
(нар. 1972 р. у Граці)

сучасний австрійський письменник, автор понад десяти романів, а також оповідань, радіоігор, есеїв, репортажів, відзначений багатьма літературними преміями. Поряд з Даніелем Кельманом та Катрін Регглою Томас Главініч належить до тих письменників, які мають виразний вплив на сучасний літературний дискурс в Австрії. Його твори перекладені понад п'ятнадцятьма мовами.

Bibliothek der deutschsprachigen Literatur
Бібліотека німецькомовної літератури

Меридіан серця
Meridian des Herzens

THOMAS GLAVINIC

DAS LEBEN DER WÜNSCHE

Roman

Ins Ukrainische übersetzt von *Wolodymyr Kamianets*

Czernowitz
Knyhy – XXI
2015

ТОМАС ГЛАВІНІЧ

ЖИТТЯ БАЖАНЬ

Роман

З німецької переклав *Володимир Кам'янець*

Чернівці
Книги – XXI
2015

ББК 84(4АВТ)6-8Главініч-44
Г 52

Главініч, Томас

Життя бажань. Роман / Томас Главініч ; переклад з німецької Володимира Кам'янець. – Чернівці: Книги – XXI, 2015. – 252 с.

ISBN 978-617-614-100-6

Роман австрійського письменника Томаса Главініча розповідає нам історію чоловіка, який шукає відповіді на одвічні життєві питання: що таке щастя, кохання, зрада. Як бути добрим чоловіком, відповідальним батьком і пристрасним коханцем?

«Його інтелект не знаходив сенсу і не давав відповідей. У коханні до жінок був сенс і відчуття відповіді. Бували дні, хвилини, коли він відчував, що ось вона – відповідь. Розчинитись у Марії – це було відповіддю. В жінці, в яку був закоханий, він потайки відчував універсум».

ББК 84(4АВТ)6-8Главініч-44

Видання здійснене за фінансової підтримки
Представництва Австрійської служби академічного обміну, м. Львів

oead'

Представництво
у Львові

ÖSTERREICHISCHE KULTURVEREINIGUNG

Усі права застережено. Відтворювати будь-яку частину цього видання у будь-якій формі та в будь-який спосіб, у тому числі електронно, без письмової згоди правовласників заборонено.

Перекладено за виданням: Thomas Glavinic Das Leben der Wünsche.
Deutscher Taschenbuch Verlag, München 2014.

Copyright © Carl Hanser Verlag München 2009

© Книги – XXI, 2015, *видання українською мовою*

© Володимир Кам'янець, 2015, *переклад*

© Анна Стьопіна, 2015, *обкладинка*

© Василь Дроняк, 2015, *макет*

Думаю, Кафка розумів, що подорожі, сексуальність і книжки – це ті шляхи, які нікуди не ведуть, на які, втім, треба ступати, щоб заблукати і знову знайтись, або щоб щось знайти, байдуже що, якусь книжку, якийсь знак, якийсь загублений предмет, що-небудь, може, якийсь засіб, якщо трошки пощастить, то оте нове, що завжди було.

Роберто Боланьо

ОДИН

1

– Одну секунду! Сядьмо на лавку перед оцим фонтаном! Маю для вас пропозицію.

– Ви до мене?

– До вас.

– Ви мене, мабуть, з кимось плутаєте.

– Вас звати Йонас, вам тридцять п'ять років, вашу дружину звати Гелен.

– Ми колись були знайомі?

– У вас двоє синів, Том і Кріс. Ви працюєте в рекламній агенції *Три сестри*. Мати ваша померла, вашому батькові вісімдесят шість років, у нього був інсульт, і тепер він у притулку. Братів чи сестер у вас немає. Віднедавна ви спите з Марією, її чоловіка звати Апок, і в них є дитина.

– Ви детектив!

– Я – щось набагато краще, – сказав чоловік. – Сядьмо!

Йонас не мав жодного бажання з ним розмовляти. Минуло щойно півгодини, а в нього вже почала боліти голова від тієї grimучої суміші з рому й білого вина, яку пили на святкуванні дня народження Зондгаймера в офісі. Йому було так жарко, що він витягнув сорочку із штанів, а краватку запхав до кишені, до того ж так хотілося пити, що він залюбки подався б до найближчої кнайпи. Втім він пішов за чоловіком і сів поруч з ним на лавку, приставши на його запрошувальний жест. Свого синього портфеля незнайомиць поставив на землю.

Вони сиділи й розглядали один одного. Чоловік був одягнений у все біле, у льняний піджак, штани, літні черевики. Коротко підстрижений, недбало поголений, на шиї і на зап'ясті – золоті ланцюжки. Йонасове відображення відбивалось у його сонячних окулярах.

– Гроші? – запитав Йонас.

Чоловік зняв окуляри й почав гризти дужку, дивлячись уважно на Йонаса. В нього були світло-блакитні очі, обличчя не виражало жодних емоцій. Здавалося, він розмірковував над тим, як почати розмову. Подивившись пильно на Йонаса десь із хвилину, він різким рухом сів прямо і знову одягнув окуляри.

- Йонасе, я виконаю три ваші бажання.
- А якщо так: ви забудете, що знаєте, відпустите мене і більше ніколи не лякатимете?
- Я серйозно. Три бажання.
- Припиніть. Що вам треба?
- Я хочу виконати ваші три бажання.
- Можу помилитись, але мені здається, що в казці у феї з рота не несе таким перегаром.
- Я не фея, і це не казка. Я виконаю ваші три бажання. Кажіть які!
- Ви справді не жартуєте, ви серйозно?
- Цілковито.
- Нічого собі. Дайте подумати.
- Думайте.

Чоловік різко глянув на годинника і склав руки за потилицю. Сидів з байдужим виглядом. Діти, які на газоні кидали одне одному летючого диска, здавалося, не цікавили його так само, як і невправний жонглер навпроти чи горлання п'яних біля будки з ковбасками в кінці парку. Йонас чекав, але чоловік нічого не казав.

У фонтані позаду них хлюпотіла вода. Сонце пекло Йонасові в спину, сорочка вже давно була вся мокра від поту. Може, йому просто встати й піти? Що цей чоловік тут гордить, це божевілья. Втім на божевільного він не виглядає. І знає про Марію.

- Три бажання. Але чому? І чому я? І як ви їх можете виконати, якщо ви не фея?
- Не відволікайтесь, Йонасе. Три бажання.
- Але яке вам діло до моїх бажань? Я увялення не маю, хто ви!
- Я той, хто виконає вам три бажання.
- Здається, ми ходимо по колу.
- Це не моя вина.

– Послухайте! Людина з золотими ланцюжками, у білому костюмі, від якої тхне пивом, хоче виконати мої три бажання! Та це ж...

– Це теж не моя вина. Як я виглядаю, це ваше враження.

– Так, з мене досить! Я валю звідси!

Йонас удав, ніби хоче підвестись, але чоловік мовчав. Здавалося, йому було нудно й нецікаво, ніби він знав, що буде таке обурення чи вже часто з ним стикався. Йонас опустився назад на лавку. Повз них прочовгала стара жінка, сперечаючись з якимсь невидимим візаві. Йонас дивився за нею вслід, доки її не поглинув густіший натовп.

– Скажіть прямо, що вам від мене треба? Ви мене шантажуєте? Якщо ви так багато знаєте про мене і про моє життя, тоді ви також знаєте, що від мене можна мати. Навіщо створювати клопоти? Якщо Маріїн чоловік довідається... В нього діабет, він хронічно хворий, потребує майже постійного догляду, не витримає ні фізичного, ні психічного стресу, бідолаха. Навіщо такій людині щось таке заподіювати? Який сенс? А моя дружина, ліпше про це не думати!

– Ви не сприймаєте мене серйозно, це – помилка. Назвіть мені три ваших бажання.

Вода в Йонаса за спиною захлюпотіла сильніше, автоматика фонтану перемкнулась на вищий рівень. Якась дитина заверещала від задоволення, інші сміялись. У гучномовці затріскотів голос, сповіщаючи про футбольний турнір. Зграйка голубів, яка вдоволено вуркочучи, видзьобувала насипане на стежці зерно, злетіла сполохано з-під коліс велосипедиста. Йонас згадав, що він обіцяв Томові й Крісу купити нового електричного локомотива з реклами для їхньої іграшкової залізниці. Крамниці невдовзі зачиняться. Чи ні? Який сьогодні день узагалі?

Йонас збентежено потер скроні, нестерпно боліла голова. Нічого страшного, якось дамо раду, подумав він.

– Ну добре. Ви можете виконати моїх три бажання?

– Саме так.

– Які я хочу?

– Які хочете.

– Тоді так. Загалом мені хотілося б знати, чи має життя якийсь сенс. Правда? Або ж чи має сенс смерть. Лишень

що ви не зможете довести, що ваша відповідь правильна.

– Кажіть далі!

– Мені б хотілося знати більше про смерть, перш ніж я помру.

– Так?

– Мені, мабуть, хотілося б знати, як це, коли вислизаєш останньої миті. Коли доля секунди рятує тебе від неминучого, розумієте?

– Далі!

– Знаєте, чого я собі вже давно бажаю? Бути менш інертним. Ініціативнішим. Здатним кинутись, стрімголов поринути в щось. Бути активнішим, допитливішим, жвавішим. Попробувати нового!

– Далі!

– Та ви взагалі не можете уявити, скільки всього я хочу знати. Розуміти. Я, власне, нічого не розумію. Ніколи нічого не розумів і ніколи нічого не зрозумію. Я хочу знати. Конче хочу знати!

– Це все? – запитав чоловік.

– Заглянути в майбутнє або в минуле. Хіба не кожний цього хоче? Кинути одним оком на те, що було? На те, що буде?

– Цього ви не бажаєте, – сказав чоловік.

– Насамперед я хотів би розуміти! Хочу розуміти речі й обставини, принаймні трошки, я їх, власне, не розумію, я нічогосінько не знаю про світ, не маю відповідей, і мені нічого не спадає на думку, окрім як жити далі. Так-так, пане детективе. Мені хотілося б мати принаймні кілька гіпотез, бо навіть їх я не маю. Якщо хтось запитає, я хочу мати відповідь. Непогано було б.

– Було б непогано?

– Три бажання! Я міг би багато всього собі бажати, правда? Розуміти своє ставлення до людей, правильно? Мати в своєму житті розмах, драматизм, своєрідність. Бути кимось іншим, багатим спадкоємцем, котрий... Міг би бажати, щоб моя смерть мала сенс, щоб легше було її пережити. Міг би бажати, щоб були знищені мої вороги, яких я не маю, теоретично, звичайно, бо практично я б цього

не зробив. Міг би бажати мати змогу збагнути речі такими, якими вони є, правда? Усвідомлювати й розуміти речі? Правда?

– Далі!

– Але, – Йонас почав гикати, – я всього цього не бажаю. Бажаю собі: більше бажань. Бажаю собі, щоб усі мої бажання здійснились. Це моє перше бажання, а решта два геть неважливі, дарую їх вам.

Чоловік знову зняв окуляри, почав гризти дужку і якусь хвилину уважно дививсь на Йонаса. – Чудово, – засміявся він. – Блискуче!

– Якщо так, – Йонас плеснув себе по грудях, щоб зупинити гикавку, – перше, що я собі бажав би, щоб ми встали з цієї лавки і розійшлись у різні боки.

– Від завтра, Йонасе, ваші бажання почнуть збуватись. І ще два моменти: дайте своїм бажанням змогу визріти. І ще: ви не можете бажати собі ніяких інших бажань.

– Це вже щось аж надто хитромудре.

– Ми закінчили.

Чоловік підвівся.

– А тепер? – запитав Йонас. – Чи не повідаєте нам?

– Дев'ять ковтків води.

– Що?

– Від гикавки.

– Я не маю з собою води.

– Вона вам не потрібна. Уявіть, ніби ви берете склянку, нахиліться назад і зробіть помаленьку дев'ять ковтків.

– Що в портфелі?

– Цього ви не хочете знати.

– Я думав, усі мої бажання здійснюватимуться! Що в портфелі? Роздягніться, запхніть собі в зад дитячу лопатку й вальсуйте вихором через газон! Гайда!

Чоловік зняв окуляри. Його невиразний погляд зупинився на Йонасові, якому було так, наче на нього свідомо дивилось якесь обличчя з плаката.

– Ви мене геть неправильно розумієте, – сказав чоловік. – Не йдеться про те, чого ви хочете, а про те, чого ви собі бажаєте. Мій портфель загалом вам байдужий. Що ви собі бажаєте, Йонасе?

Кивнувши головою і не подавши на прощання руки, чоловік пішов геть.

Йонас дивився йому вслід. Хоча вже давно треба було йти по локомотив, він ніяк не міг зважитись. Сидів спантеличений. Був злий на себе, що через святкування дня народження залишив авто вдома, тепер доведеться брати таксі.

Повз пройшла старша подружня пара. Промчав на скейтборді якийсь хлопчак, викрикуючи без усякої причини безглузді гасла. Навпроти на лавку сіла гарна жінка. Вона була в коротких штанях і блакитній майці, волосся мала зв'язане ззаду в хвостик. Зустрілися поглядами. Вона уважно розглядала Йонаса, тоді відвернулась і більше не глянула.

Швидкими кроками наближалась якась іноземка, закутана в широкі шати. За нею вслід від будки з ковбасками горланило четверо недолітків. Намагаючись позбутись переслідувачів, вона опустила голову. Гарна жінка різким рухом ухопила торбину і швидким кроком попрямувала через газон. В обличчях перехожих Йонас шукав ознак готовності втрутитись, утім усі дивилися в інший бік. Коли іноземка проходила повз нього, він хотів підвестись. І не підвівся.

Невдовзі їх уже не було видно, ні іноземки, ні горлопанів. Не знав, куди дітись від сорому. Сидів, зосередившись на гикавці. Двічі задзвонив телефон, але це не був тон дзвінка від Марії, тому він не відповів.

Почув позад себе якийсь гамір. Хлопчик стояв по коліна у воді з червоним човником у руці. – Дивись, який у мене човен! – закричав він. – Він може плисти через фонтан!

Йонас кивнув, не глянувши на човна. Склав пальці, ніби підносить склянку до рота. Закинув назад голову і зробив дев'ять ковтків. Почекав. Минулось. Гикавки більше не було.

Том і Кріс були сьогодні на екскурсії і вже спали. Йонас поставив локомотив угорі над вішалкою, щоб хлопці його завтра не знайшли, бо йому хотілось побачити їхню реакцію.

– Які неприємності за шкалою від одного до десяти? – запитала Гелен з кухні.

– Шість, – сказав він. – Багато хто у відпустці, багато – на лікарняному. Може бути, що завтра прийду пізно. Що я кажу, завтра я точно прийду пізно.

Астор, їхній норавливий кіт, потерся, нявкаючи, об ногу. Йонас сидів і гладив kota, Гелен простягнула йому через вікно між кухнею і вітальнею поштову картку. Від її батьків. Він кинув оком на написане й відклав її вбік.

– Розмовляв з Вернером? – запитала Гелен.

– Нічого нового. Він питається в неї після відпустки.

Вернерова сестра мала бутик, для якого вже давно шукала менеджерку, може, навіть співвласницю. Гелен закінчила школу мод. В офісі, де вона вже кілька років працює, до неї погано ставляться і погано їй платять, і в неї виникла ідея перепрофілювати бутик Вернерової сестри на етично бездоганні товари. Через електронну пошту вона вже налагодила контакти по всьому світі з постачальниками товарів, які додержуються принципів справедливої торгівлі.

На каналі Йонас розгорнув економічну газету, яку передплачує Гелен і яка, зокрема, подає аналіз успіху менеджера з астрологічного погляду. Йому хотілось порозмовляти з кимось про чоловіка в парку. З-за газети він втупився в плакат з Астрід Ліндгрєн на стіні. Марія. Цікаво, що вона зараз робить?

Погортав з відсутнім виглядом газету і без особливого зацікавлення почав розглядати своє тіло. Численні короткі

погляди на гарні личка, на голі засмаглі ноги, на животи і декольте, які траплялись йому протягом дня теплої пори року, концентрувались здебільшого у бажанні зняти напругу й відчутти звільнення, сягали кульмінації в непереборній потребі спокійного оргазму. Цього вечора він взагалі нічого не відчував. Потягнув себе за члена й чекав, коли Гелен, як і щовечора, візьме книжку й зачиниться у ванній зі своїми ароматизованими свічками.

Згадав підлітків та іноземку. Але що він міг вдіяти? По-нуру похитав головою.

– Що з тобою? – запитала Гелен, клацаючи щось у нутбучі.

– Нічого.

– Щось непокоїть?

– Ні, чому питаєш?

– Добре, нічого. Як було в лікаря?

– В лікаря?

– В педіатра.

Він спантеличено глянув на неї, намагаючись зрозуміти, що вона має на увазі.

– Ти забув.

Він ударив себе по чолі, що було не так знаком для Гелен, що він визнає провину, як щирим каяттям. Він обіцяв перед садочком повести хлопців на щеплення від менінгококу. Але тоді, він пригадав, прийшла есемеска від Марії, він відписав, вона відповіла, тож він забув про щеплення і повів хлопців, як звично, в садок.

– Нічого іншого й не варто було очікувати, – сказала Гелен.

Він не сказав нічого.

– Нічого іншого й не варто було очікувати, бо ти не здатний взяти на себе навіть щонайменшу відповідальність за дітей!

– Кому потрібний цей драматизм? Завтра не забуду, обіцяю.

– Завтра! – Голос Гелен перейшов на вищі й пронизливіші частоти. – Вже сьогодні візьмись за найважливіші справи!

– Які справи?

Їхні погляди зустрілись.

– Наші діти!

– Вони сплять, – сказав він. – Що ти від мене хочеш?

– Більше, аніж ти можеш дати, Йонасе!

– Що, до дідька, маю я їм сьогодні ще дати? – крикнув він за нею вслід.

Вона захряснула за собою двері до ванної. Почувши, як клацнув замок, він витягнув мобільника з піджака на вішалці. Цієї миті пропілікав сигнал. Есемеска від Вернера, тел. 2.

Наплавалась, іду додому. Тел.?

Вітаю володарко серця! Тут наразі не дуже ок. Хочу до тебе.

Так, було б файно. А. пішов прогулятися. Вдалий день?

Тільки не лякайся, але мушу запитати: ти щось зауважила? А. ні про що не здогадується?

Відповідь надійшла через кілька секунд:

Ти про що?

Зустрів нині дивного чоловіка. Він знає.

ЩО???

Для мене теж загадка. Гелен тут ні до чого. Знаю її добре, тому впевнений.

Вона не відразу відписала. Він тихенько зайшов до хлопців. Лампа з абажуром із соляних кристалів була ввімкнена. Нагнувся над ліжками.

Вигляд їхніх сонних личок, як завжди, збудив у ньому своєрідні відчуття. М'якість, слабкість, капітуляція, відчуття безумовної любові, вільної від невдоволення, яке часом наповнювало його, коли вони протуркотять тобі всі вуха своїми забаганками чи перетворять квартиру на поле бою. Час до часу такі відчуття просто-таки заповнювали все його ество, тоді весь сенс його життя звужувався до чотирьох квадратних метрів, і йому ставало страшно. Іншими разами йому було до нестями приємно, він просто розглядав своїх синів, потішаючись банальним усвідомленням того, що принаймні щось у своєму житті він зробив правильно.

Тихенько поцілував обох. Тома в щічку, Кріса, який лежав на животі, в біляву потиличку. Від подушок здіймався солодкавий запах какао.

*Цього не може бути! Хто? Де? Ти комусь розказав?
Можна коротко тел.?*

Наразі тел. не дуже добре. Нікому нічого звісно не розказував. До завтра.

Скажи ще, хто це був!

Не знаю. Якийсь божевільний. Не переймайся. Думати-му про тебе. Цілу ніч!

А я цілу ніч думатиму про цього божевільного!

Я НЕ БУДУ! Бо я наділена розумом людина і вмю правильно оцінювати ситуацію.

Щодо цього можна посперечатись. Добраніч.

Почав гортати путівник по Венеції ісландською мовою, якого колеги жартома подарували Вернерові на день народження, а той передарував його йому. Відчув холод у руках, зсудомило шлунок, затремтіли ноги. Сів. Тоді бігав з тарілками й склянками з вітальні на кухню і назад, щоб тільки чимось зайнятись.

Він не хотів, щоб Гелен довідалась. Якщо б шлюбові і не настав кінець, то настав би кінець щонайменше довірі й нормальності. Ймовірно, це був би кінець всього. Багато років тому він переспав з іншою і через кілька днів розповів про це Гелен. Її реакція була потужнішою, ніж він очікував. Увесь тиждень вона з ним не розмовляла. Через місяць переспала з іншим, з ким, не сказала. Він знав, щойно вона довідається про Марію, тієї ж миті з усім буде покінчено.

Тож: кінець. Він не знав, хоче він цього кінця чи ні. Він хотів піти від Гелен і знову ж таки не хотів, він не знав, що він хотів, він навіть не знав, що він має хотіти. Не було б дітей, було б інакше. Мабуть.

З Марією він познайомився у досить зухвалий спосіб, у кав'ярні, коли вона в уніформі своєї авіакомпанії сіла за сусідній столик. Він глянув угору, вбік, усвідомив, що побачив, глянув ще раз і тієї ж миті відчув невгамовне прагнення не зводити з неї очей. Якесь її знайома поставила на якийсь час біля неї свої торби з закупами. Коли вони прощались, Марія продиктувала їй номер свого мобільного. Він його теж записав, глянув їй нахабно в очі і процідив: дякую.

Спочатку він несерйозно ставився до цих стосунків, вважаючи їх забороненою розвагою, яка невдовзі добіжить

безконфліктного кінця, і він далі житиме з дружиною, збагатившись іще одним досвідом. Через якийсь час помітив, що він з більшою ніжністю думає про Марію, ніж про Гелен. І вже кілька місяців не може уявити собі життя без неї, пише їй імейли, есемеси, не випускає з очей телефону на випадок, якщо вона напише або й зателефонує, що майже ніколи не траплялося, бо вона не хотіла ризикувати.

Бачились вони один раз на тиждень. Зустрічались у кав'ярнях, розташованих на вищих поверхах, у парках, кінотеатрах і торгових центрах, прогулювались вулицями, легенько торкаючись одне одного, ніби випадково, ходили разом їсти, а часом, дуже рідко, їм вдавалось вибратися разом на концерт. Зустрічі в готелі були вершиною їхнього щастя, але вже двічі довелось робити це в автівці й один раз у жіночому туалеті, бо було замало часу.

Він не знав, що йому робити, виходу не було жодного. Він не міг собі уявити життя разом з Марією, бо тоді він буде батьком її дитини, а його сини не матимуть батька, який би з ними жив. Як він їм це пояснить? Тепер я живу в іншого хлопчика... Ні, він ніколи не зможе цього сказати, як не зможе відібрати дитину в іншого чоловіка.

З ванної донісся приглушений шум води. Він узявся впорядковувати компакт-диски. До рук потрапило кілька дисків, яких він, поза всяким сумнівом, ніколи більше не слухатиме. Замахнувся і з усієї сили жбурнув їх через вікно, а тоді подивився, як ті, зблиснувши, зникли в темряві ночі. Футляри викинув до смітника.

Кохаю тебе. Все буде добре.

Кохаю тебе теж. Переживаю.

Не переживай. Прошу. Буде все добре.

Гелен, нашампунивши щедро волосся, лежала у ванні й розв'язувала sudoku. Підвела на мить погляд. Край ванни мерехтіло п'ять свічок, наче лампадки на цвинтарі. У вогному повітрі тягарем висів аромат яблук і цинамону.

Він став до дзеркала і взявся до прищів. Гелен завжди жартувала, що його обличчя нагадує картоплину, як та починає пускати паростки. Оскільки це порівняння було великим перебільшенням, він спочатку теж сміявся, проте

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.